

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c), art. 32, art.65, art. 66, art. 67, art. 114, art. 140, art. 164, art. 192 și art. 221 din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>La 1 ianuarie 2023 a intrat în vigoare noul Cod electoral nr. 325/2022.</p> <p>În temeiul art. 25 lit. c) din Codul electoral nr. 325/2022, în calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale.</p> <p>Potrivit art. 244 alin. (3) din cod, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor.</p> <p>Astfel, organul electoral are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile care să asigure buna organizare și desfășurare a alegerilor și a tuturor proceselor aferente, în conformitate cu atribuțiile prevăzute de Codul electoral.</p> <p>La moment, procedura de constituire și înregistrare a grupurilor de inițiativă pentru susținerea candidaților la funcțiile electivă (funcțiile de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, Președinte al Republicii Moldova, de consilier în consiliul local și de primar) este prevăzută în Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale, aprobate prin hotărârile Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>Procedura de înregistrare și activitatea grupului de inițiativă privind desfășurarea referendumului republican este reglementată în Regulamentul cu privire la activitatea grupului de inițiativă privind desfășurarea referendumului republican, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4315/2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 347-360, art. 2689).</p> <p>Modalitatea de întocmire a listelor de subscripție, procedura și termenul de prezentare și verificare a acestora, precum și responsabilitățile persoanelor care colectează semnăturile susținătorilor este stabilită în Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1730/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 321-332, art. 1302).</p> <p>Totodată, procedura de prezentare, recepționare și verificare a listelor de subscripție pentru inițierea referendumului republican este stipulată în Instrucțiunea privind organizarea procesului de prezentare, recepționare și verificare a listelor de subscripție pentru inițierea referendumului republican, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4526/2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 100-105, art. 595).</p> <p>Astfel, elaborarea și aprobarea unei nou regulamente se bazează în special pe necesitatea ajustării reglementărilor existente în domeniul aferent, inclusiv prin dezvoltarea noilor prevederi ale Codului electoral nr. 325/2022.</p> <p>În același timp, urmare a aprobării proiectului, actele menționate mai sus se vor abroga pentru a evita paralelisme.</p>

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene

Nu este necesitate.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție” cuprinde două puncte:

a) Primul punct prevede aprobarea Regulamentului privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție.

Proiectul Regulamentului privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție este alcătuit din opt capitole și 29 de anexe:

- Capitolul I „*Dispoziții generale*” conține norme generale privitor la obiectul de reglementare a actului normativ propus spre aprobare; noțiunea de listă de subscripție; subiecții care au dreptul de a colecta semnături; conducătorul și membrii grupului de inițiativă, stabilirea timpului și locului de recepționare a documentelor necesare pentru înregistrarea grupurilor de inițiativă, precum și constituirea comisiei pentru recepționarea și verificarea documentelor respective;

- Capitolul II „*Constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, sistematizarea și prezentarea listelor de subscripție pentru susținerea candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova*” reglementează activitățile de constituire și înregistrare a grupurilor de inițiativă (Secțiunea 1), condițiile speciale privind colectarea semnăturilor și întocmirea listelor de subscripție (Secțiunea 2), procedura de recepționare și sistematizare a listelor de subscripție de către Comisia Electorală Centrală (Secțiunea 3);

- Capitolul III „*Constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, sistematizarea și prezentarea listelor de subscripție pentru susținerea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova*” conține norme care stabilesc procedura de constituire și înregistrare a grupurilor de inițiativă (Secțiunea 1); condițiile speciale privind colectarea semnăturilor și întocmirea listelor de subscripție (Secțiunea 2); procedura de recepționare și sistematizare a listelor de subscripție de către Comisia Electorală Centrală (Secțiunea 3);

- Capitolul IV „*Constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, sistematizarea și prezentarea listelor de subscripție pentru susținerea candidaților la funcția de primar și/sau consilier*” conține reglementări privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă (Secțiunea 1); condițiile speciale privind colectarea semnăturilor și întocmirea listelor de subscripție (Secțiunea 2); procedura de recepționare și sistematizare a listelor de subscripție de către Consiliul electoral de circumscripție (Secțiunea 3);

- Capitolul V „*Constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, sistematizarea și prezentarea listelor de subscripție pentru susținerea inițierii referendumului republican*” cuprinde norme privitor la constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă (Secțiunea 1); condițiile speciale privind colectarea semnăturilor și întocmirea listelor de subscripție (Secțiunea 2); procedura de recepționare și sistematizare a listelor de subscripție de către Comisia Electorală Centrală (Secțiunea 3);

- Capitolul VI „*Constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, sistematizarea și prezentarea listelor de subscripție pentru susținerea inițierii referendumului local*” stipulează constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă (Secțiunea 1); condițiile speciale privind colectarea semnăturilor și întocmirea listelor de subscripție (Secțiunea 2); procedura de recepționare și sistematizare a listelor de subscripție de către Comisia Electorală Centrală (Secțiunea 3);

- Capitolul VII „*Modul de întocmire (completare) și verificare a listelor de subscripție*” prevede procedurile de întocmire (completare) a listelor de subscripție pentru susținerea candidatului la

alegeri prezidențiale, parlamentare și locale (Secțiunea 1); întocmire (completare) a listelor de subscripție pentru susținerea inițierii referendumului republican sau local (Secțiunea 2); verificare a listelor de subscripție (Secțiunea 3);

- Capitolul VIII „*Responsabilitățile colectorilor*” reglementează responsabilitățile persoanelor care colectează semnăturile susținătorilor.

Cu referire la anexele la regulament, acestea reprezintă modele de acte care se depun la Comisia Electorală Centrală/consiliul electoral de circumscripție pentru înregistrarea grupurilor de inițiativă, modele de acte care se eliberează grupurilor de inițiativă înregistrate, model de liste de subscripție, modele de acte de predare-recepționare a listelor de subscripție.

b) Cel de-al doilea punct se referă la intrarea în vigoare la momentul publicării hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Cu referire la intrarea în vigoare se menționează următoarele.

Potrivit art. 32 alin. (3) din Codul electoral, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare conform prevederilor art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alineatul (3) al aceluiași articol statuează că intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Anul 2023 este unul electoral fiind prognozate alegerile locale generale ordinare care, conform art. 159 alin. (1) din Cod acestea au loc „fie în ultima duminică a lunii octombrie, fie a primei duminici a lunii noiembrie”.

Prin urmare, Comisia urmează să asigure adoptarea și intrarea în vigoare a actului normativ până la începerea perioadei electorale, or reglementările acestuia obligatoriu se vor include în materialele de instruire a subiecților interesați. Totodată raționamentul de a intra în vigoare la data publicării în monitor constă și în faptul de a oferi subiecților interesați timp necesar pentru asimilarea noilor prevederi și aplicarea practică a acestora.

Dat fiind importanța proiectului pentru buna organizare și desfășurare a scrutinului, precum și realizarea atribuțiilor în corespundere cu noul Cod electoral, ținând cont de termenul stabilit de legiuitor la art. 244 alin. (3) din Codul electoral, hotărârea urmează a intra în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După aprobarea proiectului, urmează a fi abrogată hotărârile Comisiei Electorale Centrale nr. 4827/2021 „Pentru aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 122-128, art. 504), nr. 113/2016 „Pentru aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016 nr. 293-305, art. 1491), nr. 2584/2019 „Pentru aprobarea Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale (Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2019, nr. 274-278, art. 1477, nr. 4315/2015 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de inițiativă privind desfășurarea referendumului republican” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 347-360, art. 2689), nr. 1730/2018 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 321-332, art. 1302), nr. 4526/2016 „Pentru aprobarea Instrucțiunii privind organizarea procesului de prezentare, recepționare și verificare a listelor de subscripție pentru inițierea referendumului republican” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 100-105, art. 595).

7. Avizarea și consultarea publică

La data de 13 ianuarie 2023, pe pagina web oficială a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unor proiecte de hotărâri pentru aprobarea/modificarea regulamentelor și instrucțiunilor Comisiei Electorale Centrale (poziția nr. 1), inclusiv a Regulamentului privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție (poziția nr. 9 din Anunțul de inițiere).

Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectului de hotărâre se regăsesc pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, la compartimentul „*Cadrul normativ*”, rubrica „*Transparența decizională*”, subrubrica „*Procesul decizional*”, poziția nr. 26, anul 2023.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul definitivat va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate de a fi efectuată în condițiile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi remis Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize în condițiile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.